

Australian Shepherd Health & Genetics Institute, Inc

1338 Trouville Ave,
Grover Beach,
CA 93433

Tel: 805-473-0093
www.ashgi.org

Epilepsia

Erilaiset vammat, sairaudet, myrkytykset ja perinnölliset syyt voivat aiheuttaa koiralle kohtauksia. Jos kohtauksia esiintyy, täytyy ensin selvittää mistä ne johtuvat. Kohtauksen saanut koira on toimitettava eläinlääkärin tutkittavaksi.

Jos kohtausten aiheuttaja on vamma, sairaus tai myrkytys, alkuperäisen ongelman hoito saa kohtaukset yleensä loppumaan. Jos koiralle kuitenkin on ehtinyt aiheutua pysyvä aivovamma, kohtaukset voivat jatkua hoidon jälkeenkin. Eläinlääkärin tekemässä tutkimuksessa yleensä selviää kohtausten syy, mikäli se on jotakin muuta kuin perinnöllistä epilepsiaa. Käytännössä lähes kaikissa muissa kohtauksia aiheuttavissa tiloissa havaitaan myös muita oireita, eivätkä kohtaukset ole ainoa ongelma. Todennäköisin poikkeus tähän sääntöön on alkuvaiheessa oleva aivokasvain, jota ei välttämättä saada diagnosoitua, sillä sairauden varmistava tutkimusmenetelmä eli magneettikuvaus on kallis.

Yksittäinen kohtaus ei ole varma merkki epilepsiasta. Epileptiset koirat saavat kohtauksia erimittaisin välein koko elämänsä ajan. Joskus nämä välit voivat olla useiden kuukausien pituisia, erityisesti sairauden alkuvaiheessa. Toisinaan koira saa fokaalisia eli paikallisia kohtauksia, joita omistaja ei välttämättä huomaa. Kohtaukset voivat myös tulla silloin, kun koira ei ole ihmisen valvovan silmän alla. Aina kun havaitaan toinen kohtaus, primäärisestä epilepsiasta tulee vakavasti otettava vaihtoehto.

Kohtauksia esiintyy harvoin eläinlääkärin vastaanotolla. Jos pystyt videoimaan kohtauksen, siitä voi olla apua eläinlääkärin tehdessä diagnoosia. Jos koirasi saa kohtauksia tiheään (viikkojen, päivien tai jopa tuntien välein), pidä kohtauspäiväkirjaa, johon merkitset missä kohtaus tapahtui, koska se tapahtui ja mitä tapahtui juuri ennen kohtausta, sekä kuvaukset itse kohtauksista. Tämäkin voi osaltaan auttaa eläinlääkäräiä tekemään diagnoosin ja hoitamaan koiraasi.

Jos syytä kohtauksiin ei löydetä, kohtaukset luokitellaan primääriseksi eli idiopaattiseksi epileptiaksi. Idiopaattinen tarkoittaa tuntemattomasta syystä johtuvaa, mutta tämän tyyppin epilepsiaa pidetään yleisesti perinnöllisenä. Primääristä epilepsiaa ei tällä hetkellä voida kokeilla löytää, joten se voidaan todeta vain sulkemalla pois muut todennäköiset mahdollisuudet.

Primääristä epilepsiaa ei voida parantaa, eikä se katoa itseksensä. Hoitamattomana tauti aiheuttaa ajoittaisia kohtauksia läpi koko koiran elämän. Kohtaukset usein pahenevat, jos ei koira lääkity. Hoidon aloittaminen ei kuitenkaan takaa, että koira pysyisi terveenä. Lääkkeillä on sivuvaikutuksia ja joissain tapauksissa ne voivat myös menettää tehonsa. Epilepsia voi tappaa.

Epilepsian periytyvyys ei selvästikään ole yksinkertainen asia. Tähänastiset tutkimukset viittaavat siihen, että sairaus johtuisi useista geeneistä, tai mahdollisesti geenien ja niiden toimintaa säätelevän DNA:n yhteistoiminnasta. Tämä monimutkainen periytyvyys tarkoittaa sitä, että epileptisen koiran molemmat vanhemmat toivat yhtälöön geenejä, jotka vaikuttivat sairauden syntymiseen. Vanhempien osuus lopputulokseen voi olla erisuuruinen, mutta tällä hetkellä ei pystytä määrittelemään, mikä oli kummankin vanhemman osuus. On mahdollista, että rodussamme esiintyy useampiakin perinnöllisen epilepsian muotoja.

Tämä on vakava, pahimmillaan tappava sairaus, jonka hoito on kallista ja voi kestää vuosia. Se voi aiheuttaa suuria emotionaalisia ja taloudellisia ongelmia heille, jotka hoitavat sairastunutta koira. Tämän johdosta yhtään epileptistä koira ei tulisi käyttää jalostukseen, kuten ei myöskään sen ensimmäisen polven sukulaisia (vanhemmat, jälkeläiset, täys- tai puolisisarukset). Kaukaisempia sukulaisia jalostettaessa tulisi huolellisesti välttää muita taudista kärsiviä sukuja. Tämä sairaus on rodussamme niin yleinen, että koiran keskiarvoinen riski tuottaa sitä on korkea. Kasvattajien, joiden koirilla on keskiarvoa korkeampi riski, tulisi etsiä niiden pariin koiria, joiden riski on keskiarvoa matalampi. Sisäsiitos ja linjasiitos silloin, kun sukupuussa on epilepsiaa, nostavat todennäköisyyttä tuottaa sairaita koiria.

Kääntänyt Sari Kariluoto